

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.002.11.2022

Pan
Bogdan Pawłowski
Burmistrz Kamieńska
Urząd Miejski w Kamieńsku
ul. Wieluńska 50
97-360 Kamieńsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/002 – Organizacja i funkcjonowanie obrony cywilnej w wybranych gminach województwa łódzkiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Kamieńsku ¹ , ul. Wieluńska 50, 97-360 Kamieńsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogdan Pawłowski, Burmistrz Kamieńska ² od 5 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie przygotowania formacji obrony cywilnej oraz infrastruktury adekwatnego do aktualnych zagrożeń.
Okres objęty kontrolą	Okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Rafał Gorgoń, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/138/2022 z 2 września 2022 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd, UM, UM w Kamieńsku.

² Dalej także: Burmistrz, Szef Obrony Cywilnej Gminy, Szef OCG.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Burmistrz Kamieńska nie w pełni wywiązał się z obowiązku przygotowania formacji obrony cywilnej oraz infrastruktury do aktualnych zagrożeń.

Szef OCG dokonał analizy zagrożeń w okresie pokoju i wojny, na podstawie której opracował plan obrony cywilnej Gminy Kamieńsk⁵. W treści planu OC opisano zadania do realizacji przez inne organy i podmioty, ale nie uzgodniono go z Powiatowym Lekarzem Weterynarii⁶, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego⁷ oraz z zakładem pogrzebowym – w części ich dotyczącej. Struktura planu OC była zgodna z § 17 wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województw, powiatów i gmin⁸ oraz z załącznikiem nr 1 do powołanych wytycznych, jak również z § 15 wytycznych Starosty Powiatu Radomszczańskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu⁹ z dnia 31 stycznia 2012 r. w sprawie opracowania planów obrony cywilnej gmin¹⁰. Do planu OC załączono m.in. karty realizacji zadań obrony cywilnej¹¹ sporządzone jedynie dla części podmiotów zewnętrznych i organów, których zadania przewidziano w planie OC – pominięto dyrektora Publicznego Gimnazjum w Kamieńsku, PLW, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego¹², PINB oraz zakład pogrzebowy. Plan OC podlegał okresowej aktualizacji, przy czym jego aktualizacja nie została przesłana do podmiotów, których zadania zostały w nim ujęte.

Szef OCG w okresie objętym kontrolą nie w pełni realizował wytyczne Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 28 grudnia 2020 r. do działalności w dziedzinie ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej i obrony cywilnej w 2021 i 2022 r.¹³. Wprawdzie powołał do życia Formację Obrony Cywilnej – Drużynę Wykrywania i Alarmowania¹⁴, ale nie zapewnił jej niezbędnego wyposażenia. W Gminie Kamieńsk zrealizowano wyrażone w pkt 3 ppkt 3 wytycznych do działalności w 2021 i 2022 r. dążenie do rozbudowy i modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania w celu objęcia 100% zamieszkałej na danym terenie ludności, jak również prowadzono działalność informacyjną mającą na celu zwiększenie świadomości ludności Gminy o zagrożeniach.

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin¹⁵, Szef OCG opracował wieloletni i roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej¹⁶ UM w Kamieńsku na lata 2020-2022. Plany te były zbieżne zarówno ze sobą, jak i z planami działania w zakresie OC przekazanymi przez Szefa OCP i odpowiadały wzorom stanowiącym załączniki do wytycznych Szefa OCK z dnia 27 września 2019 r. w sprawie opracowywania

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: plan obrony cywilnej, plan OC.

⁶ Dalej: PLW.

⁷ Dalej: PINB.

⁸ Dalej: wytyczne Szefa OCK do planów OC.

⁹ Dalej: Szef OCP.

¹⁰ Dalej: wytyczne Szefa OCP do planów OC.

¹¹ Dalej także: KRZOC.

¹² Dalej: PPIS.

¹³ Dalej: wytyczne do działalności w 2021 i 2022 r.

¹⁴ Dalej: formacja, FOC-DWA, FOC.

¹⁵ Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 850; dalej: rozporządzenie w sprawie OC.

¹⁶ Dalej także: OC.

rocznych i wieloletnich planów działania w zakresie obrony cywilnej¹⁷. Plany były realizowane na bieżąco, ich realizacja podlegała monitorowaniu, a informacje o ich realizacji były przekazywane do Szefa OCP.

Struktura Urzędu i zasoby kadrowe były adekwatne do realizacji zadań z zakresu OC, natomiast niedostatek środków finansowych ograniczał możliwość realizacji zadań, w tym w szczególności w zakresie budowli ochronnych – na terenie Gminy nie funkcjonowały budowle ochronne, w tym przeznaczone na stanowiska kierowania obroną cywilną.

Ryzyka zagrażające realizacji zadań Szefa OCG nie były poddawane corocznej analizie w ramach wprowadzonej w Urzędzie kontroli zarządczej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Zapewnienie przygotowania formacji obrony cywilnej oraz infrastruktury adekwatnego do aktualnych zagrożeń.

Opis stanu faktycznego

1. Zarządzeniem Burmistrza¹⁸ w sprawie opracowania planu obrony cywilnej powołany został zespół¹⁹, który opracował plan OC. Zarządzenie wyznaczało ostateczny termin zakończenia prac nad opracowaniem planu OC na 31 sierpnia 2012 r., tj. na termin późniejszy niż wynikający z § 20 wytycznych Szefa OCP do planów OC. Skutkiem tego było zatwierdzenie planu po terminie zakończenia prac nad planami obrony cywilnej gmin w powiecie radomszczańskim. Plan OC został uzgodniony z Szefem OCP i zatwierdzony do realizacji w dniu 29 sierpnia 2012 r.²⁰ przez Szefa OCG. Burmistrz wyjaśnił, że prawdopodobną przyczyną zaistniałego stanu rzeczy było wprowadzenie go w błąd co do zgodności dat przy zatwierdzaniu dokumentu. Szef OCG dodał ponadto, że ww. kwestia nie była poruszana przy okazji kolejnych nowelizacji planu OC.

Przeprowadzona analiza zagrożeń na czas pokoju oraz na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny znalazła odzwierciedlenie w treści planu OC. Zagrożenia (ryzyka) zidentyfikowane w pierwotnym planie OC zostały zaklasyfikowane do dwóch grup:

- mogące wystąpić w każdym okresie, tj. w czasie pokoju, jak i wojny, obejmujące: zagrożenia naturalne (wichury, śnieżyce, upały), radiacyjne (własne i z zagranicy), chemiczne (własne i od sąsiadów), biologiczne (epidemie, epizootie, epifitozy), awarie energetyczne, pożary, katastrofy drogowe i budowlane, terroryzm (chemiczny, klasyczny, bioterroryzm) oraz protesty społeczne (strajki i blokady),
- mogące wystąpić w czasie wojny.

Dla każdego rodzaju zagrożenia zidentyfikowano zasięg terytorialny na obszarze Gminy, prawdopodobieństwo i skutki jego wystąpienia, skalę, instytucję wiodącą w przypadku wystąpienia oraz konieczność zaangażowania sił i środków własnych lub zewnętrznych. Przykładowo, w odniesieniu do zagrożenia epidemią:

- oszacowano, że mogła ona wystąpić na obszarze całej Gminy,

¹⁷ Dalej: wytyczne do planów działania.

¹⁸ Zarządzenie nr 46/12 z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie opracowania planu obrony cywilnej Gminy Kamieńsk.

¹⁹ Skład zespołu: Sekretarz Gminy jako przewodniczący, pracownik ds. obronnych jako zastępca przewodniczącego oraz kierownicy Referatów Urzędu i kierownicy i dyrektorzy jednostek podległych i nadzorowanych jako członkowie zespołu

²⁰ Zarządzenie nr 68/2012 Burmistrza Kamieńska z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie zatwierdzenia planu Obrony Cywilnej Gminy Kamieńsk.

- prawdopodobieństwo jej wystąpienia wyniosło 3 (w skali 1-5),
- skutki jej wystąpienia mogły dotyczyć życia i zdrowia, a w razie jej wystąpienia konieczna byłaby pomoc medyczna, w tym hospitalizowanie części osób nią dotkniętych,
- społeczność lokalna funkcjonowałaby z utrudnieniami,
- mogłyby wystąpić spore straty finansowe,
- możliwe byłyby krótkotrwałe skutki w środowisku naturalnym,
- instytucją wiodącą byłby PPIS,
- w przypadku jej wystąpienia konieczne byłoby zaangażowanie zewnętrznych sił i środków.

Zagrożenia zostały ujęte bez zmian w planach zaktualizowanych w 2020 i 2021 r.

W treści planu OC opisano zadania do realizacji przez inne organy i podmioty zewnętrzne, tj. Komendanta Gminnego OSP, Komendanta Komisariatu Policji w Kamieńsku, Samorządowy Zakład Gospodarki Komunalnej²¹, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej²², Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, dyrektora Publicznego Gimnazjum, PLW, PPIS, PINB oraz zakład pogrzebowy. Plan OC nie został uzgodniony z PLW, PINB oraz z zakładem pogrzebowym w części ich dotyczącej, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Struktura planu OC była zgodna z § 17 wytycznych Szefa OCK do planów OC oraz z załącznikiem nr 1 do powołanych wytycznych, jak również z § 15 wytycznych Szefa OCP do planów OC. W szczególności plan OC zawierał plan główny, procedury postępowania, w tym zestawienie zadań OC realizowanych przez jednostki organizacyjne na administrowanym terenie zgodne z załącznikiem nr 2 do wytycznych do planów OC, załączniki funkcjonalne oraz karty realizacji zadań obrony cywilnej zgodne z załącznikiem nr 3 do powołanych wytycznych. KRZOC nie zostały sporządzone dla części podmiotów zewnętrznych i organów, których działania zostały przewidziane w planie OC – nie sporządzono ich dla: dyrektora Publicznego Gimnazjum, PLW, PPIS, PINB oraz zakładu pogrzebowego. Szerzej o tym w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. KRZOC zostały zatwierdzone przez kierowników jednostek organizacyjnych, których dotyczyły i uzgodnione z Szefem OCG. Wyjątek dotyczył dwóch KRZOC opracowanych dla SZGK, które zostały uzgodnione przez dyrektora tego podmiotu i zatwierdzone przez Szefa OCG, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Plan OC był aktualizowany w latach 2016-2021 w szczególności w zakresie zmiany liczebności ludności Gminy Kamieńsk²³, sygnałów alarmowych, danych teleadresowych, składu Rady Miejskiej. Ostatnia aktualizacja planu OC została wykonana 10 czerwca 2021 r. i dotyczyła danych teleadresowych, liczby mieszkańców oraz danych w zakresie kierowania i powiadamiania. Plan OC zaktualizowany w 2020 r. przesłano do Dyrektora SZGK, Kierownika SP ZOZ, Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kamieńsku, Komendanta Gminnej Straży Pożarnej w Kamieńsku, Kierownika MOPS, Komendanta Powiatowego Policji w Radomsku, PINB. Zaktualizowanego w 2020 r. planu nie otrzymały pozostałe placówki edukacyjne oraz zakład pogrzebowy. Natomiast plan OC zaktualizowany w 2021 został przekazany wyłącznie do Szefa OCP. Szerzej o tym w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

²¹ Dalej: SZGK.

²² Dalej: MOPS.

²³ Dalej także: Gminy.

W Gminie obowiązywały również plany: ewakuacji II stopnia (opracowany i uzgodniony z Szefem OCP w 2011 r., zaktualizowany w 2020 r.) i III stopnia (opracowany i uzgodniony z Szefem OCP w 2012 r., zaktualizowany w 2020 r.), gminny plan zarządzania kryzysowego (opracowany w 2018 i 2021 r.), plan operacyjny funkcjonowania Gminy Kamieńsk w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (opracowany i uzgodniony z Szefem OCP i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w 2005 r.; nie był aktualizowany). Ryzyka zagrażające realizacji zadań Szefa OCG nie były poddawane corocznej analizie w ramach kontroli zarządczej, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 96-565, 979-981, 982-990)

2. Szef OCG w okresie objętym kontrolą nie w pełni realizował wytyczne do działalności w 2021 i 2022 r.

Stan ilościowy sprzętu, którym dysponowała Gmina Kamieńsk na potrzeby obrony cywilnej²⁴ w całym okresie objętym kontrolą pozostawał bez zmian – nie dokonywano zakupów nowego sprzętu, jak również nie poddawano brakowaniu sprzętu posiadanego. W skład zasobu sprzętu OC posiadanego przez Gminę wchodziły rzeczy należące do Gminy²⁵ oraz rzeczy przekazane do używania przez Wojewodę Łódzkiego²⁶. Cały sprzęt przechowywany był w magazynie OC, a Urząd potwierdził na dzień 31 grudnia 2019 r., 30 września 2020 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zgodność salda i stanów magazynowych z ewidencją Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego Łodzi²⁷. W zestawieniach wybranego sprzętu obrony cywilnej znajdującego się w magazynach OC, tj. tabeli nr 7 wchodzącej w skład przekazywanych corocznie do Starosty Radomszczańskiego ocen stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy, w latach 2020-2022 wskazywano zerowe stany wyposażenia, pomimo dysponowania zarówno własnym, jak i obcym sprzętem. Szerzej o tym w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zgodnie z art. 138 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej²⁸ Burmistrz powołał²⁹ FOC-DWA, składającą się z Komendanta oraz trzech Sekcji: Obserwacji i Analiz, Łączności i Alarmowania, Rozpoznania. Formacji tej nie zapewniono niezbędnego wyposażenia, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

System ostrzegania i alarmowania funkcjonujący w Gminie w całym okresie objętym kontrolą wykorzystywał sześć syren alarmowych – po dwie syreny mechaniczne uruchamiane ręcznie, elektroniczne uruchamiane ręcznie oraz elektroniczne uruchamiane radiowo. Syreny należały do jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Kamieńsku i Gorzędowie. W latach 2020-2022³⁰ procent ludności Gminy objętej:

²⁴ Dalej także: OC.

²⁵ Jeden pojemnik termoizolacyjny, 32 łóżka turystyczne, 32 poduszki, cztery worki 65x105, 18 kompletów pościelowych, 486m² folii budowlanej, pięć toreb sportowych, 54 koce, dwa termosy, 26 prześcieradeł. Łączna wartość 4 838,02 zł.

²⁶ Jeden indywidualny zestaw samochodowy bez kanistra, jeden kanister stalowy 20l, sześć toreb sanitariusza małych, trzy nosze sanitarne aluminiowe. Łączna wartość 380,70 zł.

²⁷ Dalej: LUW.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 372 ze zm.; dalej: ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP.

²⁹ Zarządzenie nr 18/15 Burmistrza Kamieńska Szefa Obrony Cywilnej Gminy Kamieńsk z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie organizacji systemu wczesnego ostrzegania (SWO) oraz systemu wykrywania i alarmowania (SWA) na terenie Gminy Kamieńsk.

³⁰ Według stanu na 31 grudnia 2019, 2020 i 2021 r.

- alarmowaniem z wykorzystaniem syren stacjonarnych w Gminie wahał się od zera do 100³¹,
- ostrzeganiem z wykorzystaniem radia i telewizji wynosił 99,
- powiadamianiem w sieci telefonii komórkowej wahał się od 30 do 90³².

Na polecenie Szefa Obrony Cywilnej Województwa³³ i Szefa OCP w dniach 1 sierpnia 2020 r., 1 sierpnia 2021, 10 kwietnia 2022 r. i 1 sierpnia 2022 r. Gmina uczestniczyła w treningach systemu alarmowania wykorzystujących syreny alarmowe. Informacje o przeprowadzeniu treningów oraz o słyszalności dźwięku wyemitowanego przez syreny przekazane zostały do Szefa OCW i Szefa OCP. Tym samym realizowane były, wskazane w pkt 3 ppkt 3 wytycznych do działalności w 2021 i 2022 r., dążenia do rozbudowy i modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania w celu objęcia 100% zamieszkałej na danym terenie ludności, uwzględniające jednocześnie możliwość wykorzystania w tym celu zasobów i infrastruktury podmiotów wchodzących w skład jednostek ochrony przeciwpożarowej.

W latach 2020-2022 pracownicy podległych Burmistrzowi jednostek, w tym w szczególności MOPS, szkół i przedszkoli, jak również członkowie FOC-DWA, nie uczestniczyli w żadnych szkoleniach z zakresu OC. Burmistrz wyjaśnił, że nieprzeprowadzenie ww. szkoleń spowodowane było wybuchem pandemii COVID-19 oraz brakiem możliwości przewidzenia dalszego rozwoju sytuacji. Burmistrz odbył szkolenie podstawowe w zakresie OC w 2018 r. Szkolenia takiego nie odbył jednak Sekretarz oraz pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. wojskowości, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W zakresie działalności informacyjnej mającej na celu zwiększenie świadomości ludności o zagrożeniach w kontrolowanym okresie na stronie internetowej Urzędu publikowano informacje m.in. o planowanych treningach systemu alarmowania wykorzystującego syreny alarmowe, niebezpieczeństwie marznących opadów i gołoledzi, konieczności oszczędnego gospodarowania wodą z powodu suszy, zasadach zachowania się w trakcie upałów, niebezpieczeństwie burz, gwałtownych opadów i porywistego wiatru.

(akta kontroli str. 12-15, 94, 566-723, 728-740, 742, 744, 746, 748-758, 870-871, 880-908, 909-914)

3. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie OC, Szef OCG opracował roczne plany działania w zakresie OC UM w Kamieńsku na 2020, 2021 i 2022 r. oraz wieloletni plan działania w zakresie OC UM w Kamieńsku na lata 2020-2025³⁴. Plany te zostały sporządzone według wzorów stanowiących załączniki nr 1 i 2 do wytycznych do planów działania. Plany działania w zakresie OC przed ich zatwierdzeniem przez Szefa OCG zostały uzgodnione bez uwag z Szefem OCP. Uzgodnienie wieloletniego i rocznych planów działania w zakresie OC UM w Kamieńsku poprzedzone było przekazaniem Szefowi OCG przez Szefa OCP rocznych i wieloletniego planu działania w zakresie OC Starostwa Powiatowego

³¹ 0% w miejscowościach Danielów, Dąbrowa, Gałkowice Stare, Huta Porajska, Koźniewice, Podjeziorno, Pytowice, Szpinalów, Włodzimierz; 5% w miejscowości Aleksandrów; 90% w miejscowościach Barczkowie i Ochocice; 100% w mieście Kamieńsk i miejscowości Gorzędów.

³² 30% w miejscowościach Dąbrowa i Podjeziorno; 40% w miejscowości Danielów; 50% w miejscowościach Aleksandrów, Pytowice i Szpinalów; 60% w miejscowości Włodzimierzów; 70% w miejscowościach Gorzędów, Barczkowie, Gałkowice Stare; 75% w miejscowości Huta Porajska; 80% w mieście Kamieńsk; 85% w miejscowości Koźniewice; 90% w miejscowości Ochocice.

³³ Dalej: Szef OCW.

³⁴ Dalej także: plany działania, plany działania w zakresie OC.

w Radomsku. Plany działania w zakresie OC UM w Kamieńsku, zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie OC, uwzględniały zadania ustalone przez Szefa OCP.

W wieloletnim i rocznych planach działania w zakresie OC zapisano:

- kierunki działania: doskonalenie funkcjonowania gminnego systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania,
- zadania do realizacji w zakresach: organizacyjnym, planowania, wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania (w tym plan treningów elementów systemu wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania), szkoleń, ćwiczeń, powszechnej samoobrony oraz innej działalności popularyzującej treści OC, finansowania oraz kontroli (w tym plan kontroli w jednostkach podległych).

Plany te w zakresie kierunków działań i zadań do realizacji były zbieżne zarówno ze sobą, jak i z planami działania w zakresie OC przekazanymi przez Szefa OCP.

Plany działań w zakresie OC były co do zasady realizowane na bieżąco, ich realizacja była monitorowana, a Szef OCG, zgodnie z § 6 rozporządzenia w sprawie OC, przekazał Szefowi OCP, na jego żądanie, informacje o realizacji zadań obrony cywilnej za lata 2020 i 2021. Nie wszystkie dane zawarte w tych informacjach były podane rzetelnie, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 759-801, 803-853, 864-868)

4. Na terenie Gminy Kamieńsk, w tym w granicach administracyjnych miasta Kamieńsk, w okresie objętym kontrolą nie funkcjonowały budowle ochronne, w tym przeznaczone na stanowiska kierowania obroną cywilną (SKOC), o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W związku z brakiem budowli nie została zaprowadzona ewidencja tych obiektów.

Wbrew § 5 wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego³⁵ w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieńsk, jak i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w mieście Kamieńsk, nie ukierunkowano planowania zbiorowej ochrony ludności na docelowe zapewnienie miejsc w budowlach ochronnych oraz ukryciach do doraźnego przygotowania dla co najmniej 25% ogółu ludności zameldowanej na obszarze administracyjnym miasta Kamieńska. Burmistrz wyjaśnił, że w jego ocenie sformułowanie powołanego § 5 wytycznych w sprawie budownictwa ochronnego, w którym była mowa o tym, że planowanie zbiorowej ochrony ludności „powinno być ukierunkowane” na docelowe zapewnienie miejsca w budowlach ochronnych, wskazywało na to, że nie wynikał z niego bezwzględny obowiązek a jedynie sugestia co do planowania przestrzennego.

(akta kontroli str. 6, 586-669, 864-868)

5. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie były przeprowadzone kontrole zewnętrzne obejmujące swoim zakresem przedmiotowym zagadnienia OC. Szef OCG realizował polecenia i wytyczne wydane przez Szefów OCP i OCW, w tym w szczególności dotyczące planu OC, wieloletniego i rocznych planów działania w zakresie OC oraz sprawozdań z ich realizacji, programów szkoleń i sprawozdań z ich realizacji, oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony

³⁵ Dalej: wytyczne w sprawie budownictwa ochronnego.

cywilnej, jak również treningów systemu alarmowania, o czym szerzej w punktach 1-3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 803-853, 869, 917-978)

6. Struktura Urzędu i zasoby kadrowe były adekwatne do realizacji zadań z zakresu OC. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym³⁶ w strukturze organizacyjnej Urzędu funkcjonowało podporządkowane bezpośrednio Burmistrzowi samodzielne stanowisko ds. wojskowości, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego (WOC)³⁷. Do jego zakresu działania w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego należały:

- koordynacja przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje i jednostki organizacyjne działające na terenie gminy,
- kierowanie formacjami obrony cywilnej,
- zapewnienie działania elementów systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania,
- realizacja szkoleń i ćwiczeń z kadrą kierowniczą Urzędu,
- planowanie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony cywilnej,
- zaopatrzenie w sprzęt i środki obrony cywilnej, a także zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji i eksploatacji sprzętu oraz środków indywidualnej ochrony,
- współdziałanie z organami wojskowymi w ramach powszechnego obowiązku obrony cywilnej,
- gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań obrony cywilnej,
- realizacja innych spraw określonych przepisami prawa związanych z powszechnym obowiązkiem obrony, do załatwiania których właściwa jest gmina.

Według stanu na dzień 1 stycznia w latach 2021-2022 liczba osób i liczba etatów zajmujących się obroną cywilną wynosiła jeden. Jedynie według stanu na 1 stycznia 2020 r. etat dla pracownika zajmującego się OC pozostawał nieobsadzony z uwagi na odejście na świadczenie emerytalne zajmującego go pracownika³⁸. Z opisu stanowiska pracy oraz ustalonego zakresu obowiązków³⁹ wynikało, że pracownik zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy poza realizacją zadań z zakresu obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i wojskowości (na stanowisku WOC) zajmował się również:

- w Referacie Organizacyjno-Administracyjnym – prowadzeniem spraw związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- w Referacie Inwestycji i Ochrony Środowiska – prowadzeniem spraw związanych z: ochroną dóbr kultury i zabytków, formami ochrony przyrody,

³⁶ Do 2 stycznia 2022 r. obowiązywał regulamin organizacyjny nadany zarządzeniem nr 18/17 Burmistrza Kamieńskiego z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Kamieńsku (zmieniony zarządzeniem nr 27/18 Burmistrza Kamieńskiego z dnia 23 maja 2018 r., zarządzeniem nr 50/20 Burmistrza Kamieńskiego z dnia 15 lipca 2020 r. oraz zarządzeniem nr 32/21 Burmistrza Kamieńskiego z dnia 19 maja 2021 r.). Od 3 stycznia 2022 r. obowiązywał regulamin organizacyjny nadany zarządzeniem nr 120.1.2022 Burmistrza Kamieńskiego z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego dla Urzędu Miejskiego w Kamieńsku.

³⁷ Przed 1 sierpnia 2020 r. było to samodzielne stanowisko ds. wojskowości i obrony cywilnej (WOC).

³⁸ Zadaniami z zakresu OC zajmował się inny pracownik, co wynikało z ustanowionego systemu zastępstw na wypadek nieobecności.

³⁹ Zakres obowiązków z 5 maja 2020 r. Przed tą datą zadaniami z zakresu obrony cywilnej zajmował się referent w Urzędzie, który odszedł na emeryturę w 2019 r. i zastępował go inny pracownik, co wynikało z ustanowionego systemu zastępstw na wypadek nieobecności.

opieką nad grobami wojennymi i miejscami pamięci narodowej oraz gospodarką nieruchomościami.

W budżecie Gminy Kamieńsk w latach 2020-2022 nie zaplanowano wydatków w rozdziale 75414 *Obrona cywilna*⁴⁰. Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną tego stanu rzeczy było nieplanowanie realizacji zadań związanych z OC w tamtym okresie. W związku z pandemią COVID-19 zaplanowano natomiast wydatki w rozdziale 75421 *Zarządzanie kryzysowe* w kwotach odpowiednio: 81,5 tys. zł (z tego w § 4210 *Zakup materiałów* – 80,5 tys. zł i w § 4300 *Zakup usług pozostałych* – 1 tys. zł)⁴¹, 60,5 tys. zł (z tego w § 4210 – 60 tys. zł i w § 4300 – 0,5 tys. zł)⁴² oraz 187 tys. zł (z tego w § 4210 – 185 tys. zł i w § 4300 – 2 tys. zł)⁴³. Wysokość wydatków planowano w oparciu o rozpoznanie bieżących potrzeb. Zaplanowane na lata 2020-2022 wydatki wykonano w kwotach odpowiednio: 78 017,68 zł (co stanowiło 95,7% zaplanowanej kwoty, z tego w § 4210 – 77 818,79 zł, co stanowiło 96,7% i w § 4300 – 198,89 zł, co stanowiło 19,9%), 1 413,91 zł (2,3%, z tego w § 4210 – 1 394,41 zł, co stanowiło 2,3% i w § 4300 – 19,50 zł, 3,9%) oraz według stanu na dzień 30 września 2022 r. – 18 830,86 zł (10,1%, z tego w § 4210 – 18 820,86 zł, co stanowiło 10,2% i w § 4300 – 10 zł, 0,5%). Niski poziom wydatków wykonanych w porównaniu do wydatków zaplanowanych w 2021 r. Burmistrz wyjaśnił tym, że wysoka kwota została zaplanowana w związku z wysokim poziomem wydatków w roku poprzedzającym i koniecznością zabezpieczenia środków finansowych w związku z pandemią COVID-19 w 2021 r. W praktyce zakupy sfinansowane ze środków wydatkowanych w 2020 r. wystarczyły również na 2021 r. Środki wydatkowano na zakup środków dezynfekcyjnych, rękawiczek, maseczek, przyłbic, kombinezonów, fartuchów, termometrów, materiałów do szycia maseczek oraz usług transportowych i kurierskich. Ponadto w 2022 r., w związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy i przewidywaną koniecznością udzielenia pomocy uchodźcom, zakupiono m.in. łóżka, folię typu stretch, lekarstwa, węgiel ekogroszek, kredki, farby i plastelinę dla dzieci. Środki finansowe, którymi dysponowała Gmina, ograniczały możliwości realizowania zadań z zakresu OC, o czym szerzej w punkcie 7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 7-11, 16-93, 858-860)

7. Z wyjaśnień Burmistrza wynikało, że głównymi problemami i barierami związanymi z funkcjonowaniem OC w Gminie Kamieńsk były:

⁴⁰ Wydatki w rozdziale 75414, § 4300 w kwotach 0,4 tys. zł rocznie na sfinansowanie szkoleń członków FOC-DWA i pracowników UM zapisano w rocznych planach działania w zakresie OC UM w Kamieńsku na lata 2020-2022.

⁴¹ W budżecie Gminy Kamieńsk na 2020 r. pierwotnie nie zaplanowano wydatków w rozdziale 75421 (uchwała nr XIV/137/19 Rady Miejskiej w Kamieńsku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2020; Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 1 lipca 2020 r. poz. 3804). W budżecie zmienionym zarządzeniem Burmistrza z dnia 31 marca 2020 r. w rozdziale 75421 zaplanowano wydatki w kwocie 5,5 tys. zł (z tego w § 4210 – 5 tys. zł i w § 4300 – 0,5 tys. zł). W budżecie zmienionym zarządzeniem Burmistrza z dnia 14 kwietnia 2020 r. wydatki w § 4210 zwiększono o 54 tys. zł, w budżecie zmienionym zarządzeniem Burmistrza z dnia 29 maja 2020 r. wydatki w tym § zwiększono o 13 tys. zł, w budżecie zmienionym zarządzeniem Burmistrza z dnia 9 czerwca 2020 r. – o 6 tys. zł, zaś w budżecie zmienionym zarządzeniem Burmistrza z dnia 23 października 2020 r. – o 2,5 tys. zł oraz w § 4300 – o 0,5 tys. zł.

⁴² Uchwała nr XXII/235/21 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2021 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 14 czerwca 2021 r. poz. 2698).

⁴³ W budżecie Gminy Kamieńsk na 2022 r. pierwotnie w rozdziale 75421 zaplanowano wydatki w kwocie 12 tys. zł, z tego w § 4210 – 10 tys. zł i w § 4300 – 2 tys. zł (uchwała nr XXXIV/389/21 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2022 r.; Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 23 czerwca 2022 r. poz. 3703). W budżecie zmienionym 21 marca 2022 r. (uchwała nr XXXVI/421/22 Rady Miejskiej w Kamieńsku w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2022; Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 9 września 2022 r. poz. 4947) wydatki zaplanowane w § 4120 zwiększono o kwotę 175 tys. zł (do 185 tys. zł) w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

- brak środków finansowych, co powodowało ograniczenie możliwości realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, w tym np. budowania schronów i ukryć,
- zubożenie sprzętu przechowywanego w magazynie obrony cywilnej (sprzętu było mało i był on przestarzały),
- brak aktualnych regulacji prawnych dotyczących funkcjonowania OC.

Ponadto Burmistrz wyjaśnił, że uchylene dotychczasowych regulacji prawnych dotyczących OC oraz brak nowych regulacji w tym zakresie spowodowały powstanie luki prawnej. W praktyce spowodowało to, że w Gminie Kamieńsk OC znajdowała się „w zawieszeniu”, istniejąc bez podstawy prawnej. Burmistrz dodał, że nie zaistniały żadne okoliczności faktyczne, które zmuszałyby do skorzystania z OC.

(akta kontroli str. 4-5)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Obowiązujący w okresie objętym kontrolą plan OC nie został uzgodniony z PLW, PINB oraz z zakładem pogrzebowym w części ich dotyczącej, co stanowiło naruszenie § 14 wytycznych Szefa OCK do planów OC oraz § 12 wytycznych Szefa OCP do planów OC, zgodnie z którymi plan OC, przed zatwierdzeniem, wymaga uzgodnienia z nadrzędnym organem obrony cywilnej oraz innymi organami i podmiotami, tylko w części ich dotyczącej. Burmistrz w okresie objętym kontrolą nie podjął działań w celu usunięcia tej nieprawidłowości, co było działaniem nierzetelnym.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy było niedopatrzenie.

(akta kontroli str. 96-331, 858-860, 982-990)

2. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą KRZOC nie zostały sporządzone dla części podmiotów zewnętrznych i organów, których działania przewidziano w planie OC – nie sporządzono ich dla: dyrektora Publicznego Gimnazjum, PLW, PPIS, PINB oraz zakładu pogrzebowego. Ponadto dwie spośród KRZOC – opracowane dla SZGK – zostały uzgodnione przez dyrektora tego podmiotu i zatwierdzone przez Szefa OCG, co było niezgodne z załącznikiem nr 3 do wytycznych Szefa OCK do planów OC oraz do wytycznych Szefa OCP do planów OC, zgodnie z którym uzgodnień powinien dokonywać Szef OCG, zaś zatwierdzać powinien kierownik podmiotu, którego karta dotyczy. Burmistrz w okresie objętym kontrolą nie podjął działań w celu usunięcia tych nieprawidłowości, co było działaniem nierzetelnym.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy było niedopatrzenie lub nieumyślny błąd pracownika Urzędu zobowiązanego do sporządzenia pierwotnego planu OC, powielane przy kolejnych aktualizacjach. Jednocześnie Burmistrz zobowiązał się do usunięcia obu uchybień przy okazji najbliższej aktualizacji planu OC.

(akta kontroli str. 96-331, 858-860)

3. Zaktualizowany w 2020 r. plan OC nie został przekazany do Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzędowie, Dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku oraz zakładu pogrzebowego. Natomiast plan OC zaktualizowany w 2021 został przekazany wyłącznie do Szefa OCP, a powinien być zostać przekazany do Dyrektora SZGK, Kierownika SP ZOZ, Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kamieńsku, Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzędowie, Dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku, Komendanta Gminnej Straży Pożarnej w Kamieńsku, Kierownika MOPS, Komendanta Powiatowego Policji

w Radomsku, PINB oraz zakładu pogrzebowego. Nieprzekazanie zaktualizowanych planów OC do zainteresowanych podmiotów było działaniem nierzetelnym.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy było niedopatrzenie pracowników Urzędu zajmujących się aktualizacją planu OC.

(akta kontroli str. 190-331, 858-860)

4. Ryzyka zagrażające realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej realizowanych przez Gminę Kamieńsk, w tym w szczególności przez Szefa Obrony Cywilnej Gminy, o których mowa w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin⁴⁴, nie były poddawane corocznej analizie w ramach zarządzania ryzykiem stanowiącego element kontroli zarządczej. Stanowiło to naruszenie standardów B 7 i B 8 określonych w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁴⁵, zgodnie z którymi w odniesieniu do określonych celów i zadań jednostki sektora finansów publicznych (które należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie) nie rzadziej niż raz w roku należy dokonać identyfikacji ryzyka. Z kolei zidentyfikowane ryzyka należy poddać analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych jego skutków oraz należy określić akceptowalny poziom ryzyka. Szczegółowe wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem ujęte zostały w komunikacie nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem⁴⁶.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy był brak wiedzy o istnieniu obowiązku poddawania analizie ryzyk zagrażających realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej realizowanych.

(akta kontroli str. 858-860)

5. W zestawieniach wybranego sprzętu obrony cywilnej znajdującego się w magazynach OC, tj. tabeli nr 7 wchodzącej w skład przekazywanych corocznie do Starosty Radomszczańskiego ocen stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy, w latach 2020-2022 wskazywano zerowe stany wyposażenia, pomimo dysponowania zarówno własnym, jak i obcym sprzętem. Skutkiem powyższego było podanie nierzetelnych danych w ocenie stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy był błąd pracowników sporządzających oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy.

(akta kontroli str. 12-15, 94, 566-572, 586-669, 864-868)

6. FOC-DWA nie zapewniono minimalnego wyposażenia określonego w:
 - a. pkt 2.12.3 załącznika nr 1 do wytycznych Szefa OCK z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej,
 - b. pkt 4 załącznika do zarządzenia nr 18/15 Burmistrza Kamieńska Szefa Obrony Cywilnej Gminy Kamieńsk z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie

⁴⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 850; dalej: rozporządzenie w sprawie OC.

⁴⁵ Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84

⁴⁶ Dz. Urz. MF z 2012 r. poz. 56

organizacji systemu wczesnego ostrzegania (SWO) oraz systemu wykrywania i alarmowania (SWA) na terenie Gminy Kamieńsk.

Pomimo ujęcia w rocznych i wieloletnim planie działania w zakresie OC UM w Kamieńsku zadania 6 w zakresie planowania, odnoszącego się do wyposażenia FOC, formacja nie została wyposażona w maski przeciwgazowe z komorą foniczną, odzież ochronną lekką, indywidualne pakiety przeciwchemiczne, indywidualne pakiety do likwidacji skażeń, dozymetry indywidualne, indywidualne pakiety medyczne, radiotelefony przenośne, zestaw METEO oraz kamizelki ze znakiem OC.

Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną niezapewnienia wyposażenia dla FOC-DWA było nieprzeprowadzenie w Urzędzie prawidłowej analizy ilościowej posiadanego sprzętu pod kątem wyposażenia formacji na poziomie zgodnym z normatywem.

(akta kontroli str. 12-15, 94, 566-570, 577-585, 864-868)

7. Sekretarz oraz pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. wojskowości, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego nie odbyli szkolenia podstawowego w zakresie OC. Stanowiło to naruszenie § 10 wytycznych Szefa OCK w sprawie szkoleń, zgodnie z którym osoby obejmujące stanowiska związane z obroną cywilną powinny zostać przeszkolone w ramach szkolenia podstawowego w terminie do 1 roku od czasu objęcia swoich funkcji/stanowisk.

Burmistrz wyjaśnił, że wymóg wynikający z ww. § 10 wytycznych nie był traktowany jako bezwzględny.

(akta kontroli str. 586-669, 742, 744, 746, 748, 864-868)

8. Nie wszystkie dane zawarte w skierowanych do Szefa OCP sprawozdaniach Szefa OCG z wykonania rocznych planów działania w zakresie OC za rok 2020 i 2021 były podane rzetelnie. W obu sprawozdaniach podano:

a. w grupie przedsięwzięć w zakresie planowania w pkt 4 – że bieżące weryfikowanie wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych użyteczności publicznej (...), funkcjonujących na terenie gminy, przygotowywanych i przewidywanych do prowadzenia przedsięwzięć w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej było realizowane przez cały rok, podczas gdy wśród instytucji przewidzianych do realizacji zadań z zakresu OC, ujętych chociażby w planie OC wciąż figurowało nieistniejące już Publiczne Gimnazjum w Kamieńsku,

b. w grupie przedsięwzięć w zakresie planowania w pkt 6 – że weryfikowanie potrzeb w zakresie utworzonych w trybie wskazanym w wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie normatywów (...) zostało zrealizowane poprzez powołanie FOC-DWA zgodnie z obowiązującymi przepisami, podczas gdy formacja ta nie została wyposażona w sposób przewidziany w normatywie,

c. w grupie przedsięwzięć w zakresie wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania w pkt 5 – że kontynuowanie modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania w oparciu o medium radiowe i IP było realizowane przez cały rok stosownie do dysponowanych na ten cel środków finansowych, podczas gdy w budżetach Gminy na lata 2020 i 2021 nie zaplanowano żadnych środków na obronę cywilną (rozdział 75414), jak również takich środków nie wydatkowano,

d. w przedsięwzięciu w zakresie powszechnej samoobrony oraz innej działalności popularyzującej treść obrony cywilnej w pkt 1 – że popularyzowanie w środkach masowego przekazu humanitarnych idei obrony cywilnej było realizowane przez cały rok przy wykorzystaniu środków masowego przekazu, podczas gdy działania takie nie były realizowane.

Burmistrz wyjaśnił, że informacje o zrealizowaniu tych zadań były błędnie powtarzane w sprawozdaniach za lata 2020 i 2021 wzorem sprawozdań z lat wcześniejszych.

(akta kontroli str. 792-801, 864-868)

9. W Mieście Kamieńsk nie funkcjonowały budowle ochronne przeznaczone na stanowiska kierowania obroną cywilną (SKOC). Stanowiło to naruszenie:
- a. § 10 pkt 1 wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego⁴⁷, zgodnie z którym w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania organów realizujących zadania ochrony ludności i obrony cywilnej oraz organów, na które nałożono realizację w czasie wojny zadań obronno-mobilizacyjnych, na potrzeby urzędów wojewódzkich i miejskich właściwy terenowo szef obrony cywilnej przygotowuje i zapewnia funkcjonowanie: budowli ochronnych przeznaczonych na stanowiska kierowania obroną cywilną (SKOC) oraz stanowiska kierowania zadaniami obronno-mobilizacyjnymi (SKZO), spełniających wymagania przewidziane dla schronów kategorii P (odporności podstawowej) określone w załączniku do wytycznych,
 - b. § 11 ust. 1 pkt 6, ust. 2 pkt 2, ust. 4 pkt 1 i 2 oraz § 16 ust. 5-7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym⁴⁸, zgodnie z którymi organy wykonawcze samorządu terytorialnego przygotowują główne stanowiska kierowania w swojej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy; przygotowanie stanowisk stanowiska kierowania obejmuje wyposażenie w urządzenia filtrowentylacyjne, źródła energii elektrycznej i ciepłej oraz ujęcia wody, których działanie jest niezależne od ogólnodostępnej infrastruktury techniczno-użytkowej; wyposażenie w urządzenia techniczne i sanitarne oraz sprzęt biurowy i kwaterunkowy niezbędny do pracy i odpoczynku; uodpornienie na oddziaływanie środków rozpoznania i rażenia przeciwnika, głównie przez maskowanie oraz budowę i modernizację ukryć i schronów.

Burmistrz wyjaśnił, że wymóg ten nie został zrealizowany z powodu braku funduszy i oszacowanego niskiego poziomu ryzyka konfliktu zbrojnego oddziałującego bezpośrednio na Gminę.

(akta kontroli str. 586-669, 864-868)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie w ramach kontroli zarządczej analizy ryzyka w odniesieniu do celów i zadań Urzędu uwzględniających całokształt prowadzonej działalności.
2. Przygotowanie głównego stanowiska kierowania.

NIK odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych w odniesieniu do nieprawidłowości stwierdzonych w obszarze OC z uwagi na usunięcie z polskiego porządku prawnego Obrony Cywilnej, będące wynikiem derogacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP i wydanych w oparciu o nią przepisów wykonawczych i wytycznych Szefa OCK.

⁴⁷ Dalej: wytyczne w sprawie budownictwa ochronnego.

⁴⁸ Dz. U. z 2004 r., Nr 98 poz. 978 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 19 grudnia 2022 r.

Kontroler
Rafał Gorgoń
Główny specjalista kontroli
państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak
Radca Prezesa NIK

podpis

